

Täysistunto

Maanantai 24.6.2024 klo 12.03—15.21

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 2/2024 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 11/2024 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Räsänen, Hanna, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.55 **Hanna Räsänen kesk:** Arvoisa puhemies! Keskusta ei kannata hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittamista ja sen säätämistä valtiovarainministeriön tehtäväksi. Se veisi sote- ja pelastustoimen uudistuksia aivan väärään suuntaan. Se heikentäisi alueellista päätöksentekovaltaa, ja se heikentäisi sosiaali- ja terveyspalveluiden vaikuttavuuden kehittämistä. Vetoammekin vielä kerran hallitukseen, että se jatkuvien rahoitusleikkausten, hallinnollisen vallan uudelleenjakamisen, palveluverkon alas ajamisen sekä ihmisten palveluiden kauas viemisen sijaan alkaisi keskittyä ihmisten tarvitsemien palvelujen kehittämiseen, terveyden edistämiseen ja hyvinvointialueiden tukemiseen niiden uudistamistyössä.

Perustuslain nojalla valtiovallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Niiden järjestämisessä tarvitaan substanssiosaamista, jota on sosiaali- ja terveysministeriössä. Hyvinvointialueet vastaavat myös pelastustoimen järjestämisestä, jossa taas asiantuntijuus on sisäministeriöllä. Valtiovarainministeriön tehtävänä on muun muassa tehdä esityksiä hyvinvointialueiden rahoituksesta ja rahoitusjärjestelmistä, joista lopulta päättää eduskunta. Edelleen kiinnitän huomiota, että substanssiosaaminen on sosiaali- ja terveysministeriössä, ja tästä on kyse ihmisten hyvinvointi- ja terveyspalveluissa.

Katsoimme valiokuntakäsittelyn jälkeen, että emme voi tukea keskustana tätä hallituksen esitystä, ja olemmekin jättäneet vastalauseen 2 valiokuntatyöskentelyssä. Esitän nyt, että lakiehdotukset 1—4 hylätään, ja sen lisäksi esitän kolme lausumaehdotusta, jotka vielä luen tässä:

”1) Eduskunta edellyttää, että hallitus keskittyy tukemaan hyvinvointialueita ja mahdollistaa niiden uudistamistyön palveluiden toimivuuden parantamiseksi ja ammattitaitoisen sote-henkilöstön riittävyyden ja ihmisten tarvitsemien lähipalvelujen turvaamiseksi puutumalla kalliiseen keikkalääkärijärjestelmään ja lisäämällä alueiden päätäntävaltaa, väljentämällä normiohjausta sekä vähentämällä kansallista säätelyä ja kansallista ohjausta.

2) Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa hyvinvointialueille työrauhan perumalla hyvinvointialueille kohdistamansa rahoitusleikkaukset, pidentää alijäämien kattamisaikaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2024 vp

vuoden 27 loppuun asti eikä leikkaa normien purkamisista koituvia laskennallisia säästöjä hyvinvointialueiden rahoituksesta.

3) Eduskunta edellyttää, että hallitus uudistaa hyvinvointialueiden rahoitusta vastaamaan paremmin alueellisiin olosuhde- ja palvelutarve-eroihin.”

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

13.58 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen tavoitteena on yhtenäistää ja selkeyttää hyvinvointialueiden valtionohjausta, jotta voidaan varmistaa yhdenvertaisten ja laadukkaiden palvelujen toteutuminen hyvinvointialueilla sekä hillitä kustannusten nousua ja edistää kustannusvaikuttavuutta. Nämä tavoitteet ovat kannatettavia, mutta kaikilta osin ei käy selväksi, miten nyt esitetyillä lainsäädäntömuutoksilla näihin tavoitteisiin päästään. Tämä käsitys on vain vahvistunut hallintovaliokunnan valiokuntakäsittelyn ja myös sosiaali- ja terveysvaliokunnan vastaavan käsittelyn aikana.

Lisäksi esityksen tavoitteena on selkeyttää valtiovarainministeriön tehtäviä ja roolia hyvinvointialueiden ohjauksessa sekä varmistaa, että hyvinvointialueiden ohjaus on yhteensopivaa valtioneuvoston asettamien talous- ja finanssipoliittisten tavoitteiden kanssa. On todettava, että ihmisille tärkeiden peruspalvelujen alistaminen talous- ja finanssipoliittisille tavoitteille hallituksen esityksen mukaisella tavalla voi pahimmassa tapauksessa vaarantaa kansalaisten perusoikeuksien toteutumisen, ja tämä on hyvin vakava asia.

Valtiovarainministeriön ja valtioneuvoston asettamien talous- ja finanssipoliittisten tavoitteiden nostamista hallituksen esittämällä tavalla ohjauksen keskiöön ei voi hyväksyä. Sekä sosiaali- ja terveysvaliokunnan että hallintovaliokunnan asiantuntijakuulemisissa on esitetty laajasti kritiikkiä siitä, että esityksessä korostuvat finanssipoliittiset tavoitteet sekä muut taloudelliset näkökohdat siten, että perustuslaissa turvattujen sosiaali- ja terveyspalvelujen varmistaminen sekä hyvinvointialueiden kaikessa toiminnassa keskeiset sosiaali- ja terveyspoliittiset tavoitteet jäävät valtakunnallisessa ohjauksessa näille alisteisiksi. Pidämmekin välttämättömänä perustuslain 19 §:n 3 momentissa perusoikeuksina turvattujen sosiaali- ja terveyspalvelujen varmistamiseksi, että laista kävisi selkeästi ilmi perusoikeuksien turvaamisen ensisijaisuus suhteessa finanssipoliittisiin tavoitteisiin. Nyt näin ei hallituksen esityksessä ole.

Arvoisa puhemies! Hyvinvointialuelain 12 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi hyvinvointialueiden tehtäviä koskevista valtakunnallisista tavoitteista. Nykyisten erillisten sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tavoitteiden ja pelastustoimen valtakunnallisten tavoitteiden sijasta valtioneuvosto vahvistaisi vähintään joka neljäs vuosi yhtenäiset hyvinvointialueiden tehtäviä koskevat valtakunnalliset tavoitteet, joissa otetaan huomioon sekä sosiaali- ja terveydenhuollolle että pelastustoimelle asetettavat tavoitteet. Valtakunnalliset tavoitteet ovat keskeinen osa valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen strategista ohjausta.

Hallituksen esityksessä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen valtakunnallisten tavoitteiden määrittely ei enää perustuisi voimassa olevan sote-järjestämislain 31 §:ssä edellytettyyn sosiaali- ja terveysministeriön selvitykseen sekä mahdollisiin muihin väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja taloutta koskeviin seurantatietoihin. Esityksessä ehdotettu sääntely ei estäisi mainitun selvityksen ja seurantatietojen huomioon ottamista, mutta niiden huomioon ottamiseen velvoittavan säännöksen poistaminen laista voisi merkittäväällä tavalla rajoittaa näiden palvelujen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2024 vp

tavoitteiden määrittelyssä lakisääteisesti huomioon otettavaa tietopohjaa edellyttämällä, että ainoastaan finanssipoliittiset tavoitteet on otettava huomioon. Myös tällä ehdotetulla sääntelyllä olisi merkittäviä vaikutuksia perusoikeuksien toteutumiseen ja turvaamiseen.

Näillä perusteilla kannatan edustaja Räsänen tekemää hylkäysehdotusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

14.02 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Räsänen toi hyvin esille hyvinvointialueitten rahoitusten haasteet ja käytännön ongelmat suuressa hyvinvointialue-uudistuksessa, jota on tehty pitkään. Siksi kannatan edustaja Räsänen tekemiä esityksiä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

14.02 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Hallintovaliokunnan sosiaali-demokraattien ja vasemmistoliiton jäsenten tekemässä vastalauseessa on kirjattu siis näin: ”On todettava, että ihmisille tärkeiden peruspalvelujen alistaminen talous- ja finanssipoliittisille tavoitteille vaarantaa kansalaisten perusoikeuksien toteutumisen.” Ja samalla on todettava se, että hallituksen esitys 2/2024 vahvistaa valtiovarainministeriön päätösvaltaa hyvinvointialueiden ohjauksessa heikentäen samalla alueellista ja kunnallista kansanvaltaa ja alueellisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeiden ja ihmisten arjen turvallisuuden huomioon ottamista. Tässä olisin kysynyt ministeriltä, jos olisi ollut paikalla nimenomaan valtiovarainministeri, koska hän on Kouvolassa käydessään luvannut, että tämä valtiovarainministeriön ja siis hallituksen esitys ja päätös Kouvolan yöpäivystyksen lakkauttamisesta olisi peruttavissa, jos ei ole osoitettavissa taloudellista säästöä, olisin kysynyt: onko sama johdonmukaisuus olemassa myös Iisalmen sairaalan yöpäivystysten lakkauttamisen osalta, kun ja jos selviää, että lakkautuksilla ei tule säästöjä? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitala.

14.03 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen säästölinja on vahingollinen hyvinvointialueille. Lyhytnäköiset säästöt eivät takaa kestävä kehitystä ja hyvinvointia. On selvää, että ison organisaatiouudistuksen jälkeen on asioita, joita pitää tarkastella ja järkevöittää. Tällä hetkellä kehittämisen sijaan alueilla ajaututaan karsimaan ja leikkaamaan palveluita. Tämä on erityisen haitallista, kun puhutaan peruspalveluista. Palvelujärjestelmä on saatava sujuvaksi ihmisten näkökulmasta ja turvalliseksi myös työntekijöiden kannalta. Tarvitsemme hyviä työpaikkoja ja vetovoimaa sote-alalle. Henkilöstön osaaminen ja jaksaminen työssään ovat avainasemassa.

Hallituksen esityksen tavoitteena on yhtenäistä ja selkeyttää hyvinvointialueiden valtionohjausta, jotta voidaan varmistaa yhdenvertaisten ja laadukkaiden palvelujen toteutuminen hyvinvointialueilla sekä hillitä kustannusten nousua ja edistää kustannusvaikuttavuutta. Nämä tavoitteet ovat kannatettavia, mutta on todettava, että ihmisille tärkeiden peruspalvelujen alistaminen talous- ja finanssipoliittisille tavoitteille vaarantaa kansalaisten perusoikeuksien toteutumisen.

Arvoisa rouva puhemies! Hyvinvointialueet tarvitsevatkin lisää aikaa ja tukea palveluiden kehittämiseen ja kustannussäästöjen tekemiseen kestäväällä tavalla. Hyvinvointialueille on turvattava se työrauha, mitä ne tarvitsevat, ja antaa mahdollisuus hallittuun palvelu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2024 vp

jen uudistamiseen niin, että palvelut ovat laadukkaita ja pidemmällä aikavälillä myös kustannustehokkaita.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

14.05 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! En käy uudelleen läpi niitä tätä lakia koskevia perusasioita, jotka otin itse puheenvuorossani esille silloin, kun meillä oli täällä ensimmäinen käsittely, mutta puutun nyt siihen ytimeen, joka on oikeastaan koko tämän hyvinvointialueiden rahoitusta ja valtionohjausta säätelevän asian takana. Sehän on se tilanne, joka nyt hyvinvointialueilla on puolentoista vuoden toiminnan jälkeen syntynyt: vakavat alijäämät, jotka ovat johtamassa siihen, että tehdään osin harkittuja mutta aika paljon harkitsemattomaltakin näyttäviä palveluiden leikkauksia, jotka kuitenkin edes toteutessaan eivät tulisi tasapainottamaan tätä tilannetta. Siitähän on vahva viite täällä julkisen talouden suunnitelmassa sivulla 64, jossa on verrattu alueiden sopeutussuunnitelmia ja toisaalta sitten sitä painelaskelmaa, mikä on olemassa hyvinvointialueiden taloudesta, kun tiedetään, että nämä alueiden suunnitelmat käytännössä ovat niin rajuja, että ne eivät tule toteutumaan.

Jos nyt oikein tätä sinänsä varsin monimutkaista ja useita yksityiskohtia sisältävää asiaa miettii mahdollisimman yksinkertaistetusti, niin kysymys on kyllä silloin siitä, että se kaikin vakavin asia sinänsä riittämättömän kokonaisrahoituksen ohella on tämä hyvinvointialuelain 115 §:n toisen kappaleen ensimmäinen virke, joka kuuluu näin: ”Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä.” Tästähan me olemme puhuneet, ja äskenkin kuuluisissa lausumissa ja vastalauseissa tämä tuotiin esille. Nyt kun se ensimmäinen vuosi meni 1,4 miljardia alijäämäiseksi kaikkien hyvinvointialueiden osalta ja nyt tämä toinen vuosi näyttää menevän saman verran — tässä JTS:ssä on arvioitu 1,2 miljardia alijäämää tälle vuodelle, mutta mitään sellaista tekijää ei ole nyt olemassa tai nähtävissä, että se alijäämä jäisi tältä vuodelta pienemmäksi — niin vasta ensi vuosi on sitten tasapainoinen johtuen siitä, että ensi vuonna saadaan se vuoden 23 jälkikäteistarkistus. Mutta kun nyt vuoden 24 talousarviot on laadittu tuon äsken siteeraamani lakipykälän pohjalta niin, että tasapainotusta tavoitellaan lain perusteella vuoden 26 loppuun mennessä eikä vuonna 26 saatavaa, nyt meneillään olevan vuoden 24 jälkikäteistarkistusta saa silloin ottaa tässä taloussuunnitelmassa huomioon, niin tässä on nyt olemassa sellainen useamman miljardin gäppi eli vaje, ja tämä nyt johtaa alueet tällä hetkellä harkitsemattomiin ratkaisuihin. Tämä on usein tuotu esille, mutta halusin sen tässä vielä korostetusti sanoa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

14.08 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hanna Räsänen hyvin omassa puheenvuorossaan kuvasi keskustan jättämän vastalauseen sisältöä, ja niihin ei minulla sen kummempaa lisättävää — hyviä lausumia.

Meillähan on valtava ongelma hyvinvointialueilla: toiminta on lähtenyt käyntiin, ja on osoittautunut krooninen rahoitusvaje. Siinä ehkä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella Siun sote on, voisin sanoa, oikein malliesimerkki. Siellä kyllä töitä tehdään aivan varmasti täydellä teholla, ja on hyvin surullista, että erikoissairaanhoidonpuolella siellä on esimerkiksi tekonivelleikkauksissa valtava vaje, niin että moni ihminen on invalidisoitumassa, vaika-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2024 vp

ka nopeasti tehtävä tekonivelleikkaus jalkaan parantaisi hänen elämänsä olosuhteita ja antaisi hänelle mahdollisuuden kuntoutua. Nyt raha on käytännössä loppu, tai sitä on hyvin vähän. Tekonivelleikkausten tekemistä lykätään ja lykätään ja lykätään, ja se johtaa sitten siihen kauheimpaan tilanteeseen, jossa ihminen invalidisoituu todella vakavasti, pahimmillaan joutuu laitoshoitoon. Ja laitoshoitopaikoissakin on ongelmia. Moni vanhus tänäkin päivänä kotikunnastani joutuu kauas, kauas kotoaan hoitoon, ja se on esimerkiksi ihmisen itsensä kannalta ja hänen läheistensä kannalta aivan kamala tilanne, että ihminen siirretään sitten vanhoilla päivillä jonnekin toiselle puolelle maakuntaa — eristetään siitä sosiaalisesta turvaverkostosta, missä hän on ikänsä elänyt.

Nämä ovat semmoisia asioita, että toivoisin, että eduskunta ottaa tämän ihan oikeasti sydämenasiakseen, koska ei näitä ihmisiä voida siirrellä. Se on vanhalle ihmiselle rangaistus, jos hänet siirretään kotiseudultaan jonnekin 200 kilometrin päähän semmoiseen ympäristöön, missä hän ei ole koskaan käynyt. Toivon, että tämä asia otetaan eduskunnassa vakavasti, ja ymmärrän sen, että rahasta on pula, mutta meidän pitää tätä järjestelmää edelleen kehittää, antaa sille aikaa. Ja sitten jos päätöksenteko keskitetään yhteen ministeriöön, se johtaa hyvin äkkiä siihen, että näitä tilanteita, mitä äsken kuvasin, tulee koko ajan lisää. Niin ei saa käydä. Tässä pitää eduskunnan olla yksimielinen ja ottaa tämä asia vakavasti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

14.11 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Kuten edustaja Lindén tässä hyvin kuvasikin, tätä alkuvaiheen rahoitusta tässä nytten joudutaan paikkaamaan. Kun tämä muutos tapahtui kunnilta hyvinvointialueille, niin alkupään rahoitusta nyt paikataan jälkikäteistarkastuksilla ja muilla, ja ne tulevat vuoden myöhässä. Tämän muutoksen hallinta on tästä syystä hankalaa, ja tämä tasapainottamisvaade on tosi lyhyt, jolloin se pakottaa tekemään näitä nopeita toimenpiteitä hyvinvointialueilla, että pystyttäisiin rahoitusraamissa olemaan.

Nyt tällä VM:n ohjauksen vahvistamisella yritetään vielä puuttua tähän tilanteeseen. Minusta tässä on semmoinen epäkohta, että VM:lle tulee lisää työkaluja jo entisten lisäksi. Jos katsotaan tätä meidän rahoituskehystä, niin palvelutarpeen kasvusta korvataan vain 80 prosenttia ensi vuodesta eteenpäin, hyvinvointialueitten indeksi on alimittainen, kustannuksiin ja palkkakehitykseen nähden se on tiukka. Uutena leikkauksena tulee jälkikäteistarkastuksiin 5—30 prosentin leikkaus, eli ei tule enää täyttää jälkikäteiskorjausta jatkossa. Myöskin tasapainottamisvaade, joka on lyhyt, pakottaa siihen. Nyt kun katsotaan hyvinvointialueita, niin olisi vähän pitemmällä aikavälillä pystytty tekemään aika paljon helpotusta hyvinvointialueille. Sitten sääntelyn purkaminen, jota tässä ollaan tekemässä, suoraan leikataan myöskin tulevasta rahoituksesta, samoin kuin näitä palvelumaksujen korotuksia. Eli valtiovarainministeriöllä on tosi monia välineitä jo nyt katsoa, miten hyvinvointialueitten rahoitusta ohjataan, ja tässä vahvistetaan sitä lisää.

Arvoisa rouva puhemies! Isoin ongelma tässä on se, kuinka nämä perusoikeuksina turvatut sosiaali- ja terveyspalvelut varmistetaan, kun katsotaan tätä rahoituskehikkoa ja kun katsotaan niitä palvelutarpeita. Kumpi on tärkeämpi jatkossa: se, mitä ihmiset tarvitsevat palveluina — saako se perustuslaillisen suojan — vai onko tämä talouden raami se, mikä pakottaa tekemään vähän tyhmiä päätöksiä, ja sitten, voi sanoa, ne ovat kalliimpia jatkossa? — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2024 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltonen.

14.13 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Pidän erikoisena ja oikeastaan myöskin harmillisena sitä, että hallitus päätti aloittaa työnsä suhteessa hyvinvointialueisiin tällä hallituksen esityksellä koskien hyvinvointialueiden ohjausta ja sen muuttamista, etenkin kun kahden valiokunnan hyvin perusteellisen käsittelyn perusteella vaikuttaa siltä, että näihin hyviin tavoitteisiin, joita hallituksen esitykseen sisältyy, ei oikeastaan niillä keinoilla, mitä nyt ehdotetaan, tosiasiaa tulla pääsemään. Tämä valiokuntakäsittely, jolle itse annan paljon arvoa, jossa asiantuntijat ovat tätä hallituksen esitystä eri näkökulmista arvioineet, kyllä jättää itselleni lainsäätäjänä sellaisen käsityksen, että voi olla riski, että me joudumme palaamaan tähän hyvinvointialueiden ohjausta koskevaan sääntelyyn vielä hyvinkin pian, ja se ei tietenkään ole tarkoituksenmukaista, ei alueiden eikä tietystikään täällä valtionohjausta harjoittavien ministeriöiden näkökulmasta.

Tätä hallituksen esitystä enemmän olisin toivonut hallitukselta toimia, joilla helpotettaisiin tätä hyvinvointialueiden taloudenkin näkökulmasta hieman vaikeaksi osoittautunutta käynnistämistä vaihetta. Nyt olisi tarvittu hallitukselta ennen kaikkea niitä toimia, joilla oltaisiin helpotettu hyvinvointialueiden taloudellista tilannetta, tuettu hyvinvointialueita siinä, että ne pystyvät selättämään ne suuret palvelujen tarpeen kasvuun ja toisaalta talouden tiukentumiseen liittyvät muutosvoimat, jotka ovat ihan kiistattomia, kuten täälläkin on useissa puheenvuoroissa tuotu esiin.

Eräs konkreettinen keino, jonka perään on paljon puhuttu, on ollut tämä hyvinvointialueiden alijäämän kattamisvelvoitteen pidentäminen. Sitä on käsittäkseni koko oppositio ehdottanut omissa avauksissaan hallitukselle. Sehän olisi toimenpide, joka toisi konkreettisesti lisää aikaa hyvinvointialueille mutta ei valtiolle maksaisi ikään kuin mitään uutena rahana sinne hyvinvointialueiden toimintaan.

Nyt on yli vuosi tässä seurattu hallituksen toimintaa — tai oikeastaan toimettomuutta — hyvinvointialueiden suuntaan. Toimet antavat odottaa itseään. Mutta vielä tämänkin hallituksen esityksen yhteydessä haluan esittää painokkaan toiveeni sen puolesta, että hallitus ryhtyisi niihin toimiin, joilla aidosti helpotetaan hyvinvointialueiden tilannetta, autetaan niitä kulkemaan tämän vaikean vaiheen yli, jotta ne pystyvät vastaamaan niihin odotuksiin, joita kansalaisilla perustellusti on, myöskin niin, että toiminta on kustannustehokasta ja asiat pystytään hoitamaan asiallisella tavalla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Niemi.

14.16 Veijo Niemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Salissa on toinenkin Pirkanmaan aluevaltuutettu eli edustaja Lyly. Hän käytti jo hyvän puheenvuoron. Myöskin arvostamani edustaja Lindén on paikalla.

Hyvinvointialueet: En ehkä niinkään ota kantaa tähän valtioneuvoston päätökseen tarpeellisesta ohjauksesta hyvinvointialueille, mutta Pirkanmaan aluevaltuutettuna haluan tuoda sen esille, mitä muun muassa edustaja Hoskonen tässä kertoi. Meillä on todella hyvin toimivat Sydänsairaala ja Coxa siellä Pirkanmaalla yliopistollisen sairaalan yhteydessä. Valinnanvapaushan on tietysti jokaisella hakeutua muun muassa näihin, jos on sydänvaivoja taikka polvi- tai lonkkaoireita. Otan kantaa siihen, että tällä hetkellä tiedän, että meillä on jo nyt aluehallituksessa tehty korjausliikkeitä. Meillä on Pirkanmaalla edelleen iso vaje, budjetti noin 136 miljoonaa miinuksella. Syksyn myötä siellä on tulossa 80:tä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2024 vp

henkeä koskevat yt-neuvottelut. Meidän on pakko tällä tavalla oikaista. Mutta me on jo oikaistu muun muassa tänään aluehallituksen päätöksellä yhden hyvin tarpeellisen terveysaseman kohdalta, mille oli jo tehty lakkautuspäätös. Äänestyksen jälkeen tehtiin se päätös, että hyvin tärkeä tällainen paikallinen terveysasema — mitkä minun mielestäni ovat todella tärkeitä ihmisten hyvinvoinnin kannalta — saakin nyt jatkoaikaa. Toinen, mille toivon edelleen jatkoaikaa, on se Valkeakosken Acutan yöpäivystyksen sulkeminen, koska Etelä-Pirkanmaan alueella sitä yöpäivystystä tilapäisestikin tarvitsee hyvin moni kesälomalainen mutta myöskin noin 80 000 asukasta Etelä-Pirkanmaan alueelta. Toivon näitä ihan omana itsenäni, ja tietysti aluevaltuutettuna puutun näihin koko ajan. Mutta aivan varmasti meidän on tähän saatava lisää aikaa ja löydettävä rahaa, että saadaan ihmisten terveys ja hyvinvointi sille tasolle, millä se Suomen tasoisessa maassa täytyy olla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

14.18 Lauri Lyly sd: Rouva puhemies! Tässä täytyy sanoa, että hallituspuolueen edustajana edustaja Niemi voisi suoraan sinne valtiovarainministeriöön viestittää, että hyvinvointialueet tarvitsevat vähän lisää rahaa, ja sillä tavalla voisi helpottaa tätä akuuttia tilannetta, joka hyvinvointialueilla on.

Se, minkä takia pyysin tämän toisen puheenvuoron, liittyy edustaja Peltosen puheenvuoroon, jossa hän viittasi hyvinvointialueitten toivomuksiin ja esityksiin. Hyvinvointialueiden johtajat ovat hyvin määrätietoisesti esittäneet VM:n suuntaan tätä talouden tasapainottamisaikataulun pidentämistä. Siellä on tullut monia hyvin yksituumaisia ehdotuksia sen osalta, että sitä pidennettäisiin.

Muun muassa Pirkanmaan hyvinvointialueen taloudellisessa katsauksessa kun katsottiin vuosia 25 ja 26, niin jos siellä olisi vielä vuosi kaksi lisää, se tasapainottaminen olisi pystytty toteuttamaan siinä aikataulussa. Tämä on se iso huoli, minkä takia nyt ajetaan tätä aikataulua. Toivoisin, että VM:ssäkin ehkä kuulo alkaisi vähän parantua ja tätä asiaa käsiteltäisiin vakavasti vielä tämän vuoden aikana, koska hyvinvointialueet tekevät nyt ennakolta sellaisia päätöksiä, jotka eivät ole viisaita hyvinvointialueitten tulevaisuuden kannalta, ja etenkin ne eivät ole viisaita asukkaiden ja palveluja tarvitsevien ihmisten kannalta. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.